

Formularz zgłaszania uwag i wniosków do projektu **Programu przeciwdziałania niedoborowi wody**

Szanowni Państwo, prosimy o wypełnienie i przesłanie formularza pocztą elektroniczną na adres: retencja.konsultacje@wide-vision.pl lub retencja@mi.gov.pl pocztą tradycyjną na adres Ministerstwa Infrastruktury (ul. Chałubińskiego 4/6, 00-928 Warszawa). Niniejszy formularz można wypełnić również elektronicznie pod adresem: www.wide-vision.pl/retencja. Termin składania uwag i wniosków **od dnia 05. 07. 2021 r. do dnia 26. 07. 2021 r.**

Data: 24.07.2021		Miejsce: Warszawa		Kod pocztowy: 02-089	
Podmiot zgłaszający uwagę lub wniosek (zaznacz właściwe):					
☐ administracja samorządowa		☐ administracja rządowa		☐ organizacja pozarządowa	
☐ jednostka naukowo-badawcza		☐ osoba prywatna		inny:	
Nazwa podmiotu zgłaszającego: Centrum Ochrony Mokradeł					
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej:					
Lp.	Tytuł dokumentu* i numer rozdziału/ podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga lub wniosek	Treść zgłaszanej uwagi lub wniosku	Propozycja zmian	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	
1.	PPNW, rozdział 7.1. Działania mające na celu zwiększenie retencji wód	Dziękujemy za dostrzeżenie roli naturalnych mokradeł, dolin rzecznych i terenów zalewowych w retencjonowaniu wody. Zdecydowanie popieramy następujące typy działań wskazane w PPNW: 1. renaturyzacja ekosystemów mokradłowych, 2. renaturyzacja rzek, 3.2. Realizacja i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji na terenach leśnych - Budowa pozostałych obiektów hydrotechnicznych w lasach z wyłączeniem zbiorników małej retencji, 5. Realizacja i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji na terenach rolniczych - Ochrona obszarów okresowo zalewanych.			
2.	PPNW, rozdział 7.1. Działania mające na celu zwiększenie retencji wód, opis Działania 1. Renaturyzacja ekosystemów mokradłowych oraz Tabela 55 – zakres tego działania	Proponujemy usunąć z katalogu działań, które sprzyjają retencji wody na terenach mokradłowych, koszenie łąk oraz wycinanie drzew i krzewów. Są to działania służące ochronie wybranych typów roślinności, czy rzadkich gatunków roślin i zwierząt, natomiast nie mają wpływu na ilość wody retencjonowanej przez mokradło. W związku z tym wpisywanie ich w PPNW jest nieadekwatne. Lasy i zarośla rosnące na terenach podmokłych to też „roślinność mokradłowa”.	Ze zdania w opisie „ Do działań mających na celu odtworzenie mokradeł należą: blokowanie odpływu wody w rowach melioracyjnych poprzez budowę zastawek, koszenie łąk połączone z usuwaniem skoszonej biomasy, usuwanie nalotu drzew i krzewów, w celu przywracania roślinności mokradłowej, czy też przywracanie naturalnego charakteru cieków zasilających mokradła.” proponujemy usunąć	Pozostawienie koszenia i odkrzaczania w spisie dopuszczalnych czy zalecanych w PPNW działań, może doprowadzić do paradoksalnej sytuacji, że dane mokradło zostanie odwodnione, celem ułatwienia koszenia i działanie to zostanie nazwane działaniem w ramach przeciwdziałania niedoborowi wody. Takie paradoksy mają niestety obecnie niekiedy miejsce w przypadku torfowisk koszonych w ramach dopłat rolnośrodowiskowo-klimatycznych.	

RETENCJA

ZATRZYMAJ WODĘ!

			fragment „koszenie łąk połączone z usuwaniem skoszonej biomasy, usuwanie nalotu drzew i krzewów, w celu przywrócenia roślinności mokradłowej” oraz z tabeli 55 usunąć fragment opisu zakresu tego działania „koszenie łąk”.	
3.	PPNW, rozdział 7.1. Działania mające na celu zwiększenie retencji wód, Działanie 3.1. Realizacja i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji na terenach leśnych - Budowa zbiorników małej retencji w lasach	Mamy zastrzeżenia odnośnie skuteczności zbiorników małej retencji w lasach w retencjonowaniu wody. Proponujemy docelowo odchodzić od tego typu przedsięwzięć na rzecz odtwarzania naturalnych mokradel w lasach, w tym budowy zastawek na rowach i ciekach, co zostało ujęte w działaniu 3.2.	Proponujemy dodanie do opisu działania 3.1. następujących zdań: „Budowa zbiorników małej retencji w lasach nie powinna być realizowana kosztem naturalnych mokradel. Odtworzenie i ponowne nawodnienie mokradel na terenach LP powinno stanowić priorytet wobec budowy zbiorników retencyjnych.”	
4.	PPNW, rozdział 7.1. Działania mające na celu zwiększenie retencji wód, opis Działania 1. Renaturyzacja ekosystemów mokradłowych i Załącznik 3.1 / oraz Tabela 55 – powiązanie z dokumentami planistycznymi	Zdecydowanie za mało jest zaproponowanych działań z zakresu renaturyzacji mokradel. W Polsce jest ponad milion hektarów głęboko odwodnionych torfowisk oraz kolejne setki tysięcy rowów na innych terenach mokradłowych (np. tereny zalewowe rzek). W PPNW do renaturyzacji wskazano jedynie 68 tys. ha mokradel. Priorytetowym dla retencji wody zadaniem powinno być znaczące podwyższenie poziomów wody na zdecydowanie większych obszarach mokradel. Szacujemy, że w skali Polski do wybudowania lub odbudowania są setki tysięcy – nawet do miliona – przetamowań na rowach.	Proponujemy dodać do opisu Działania 1., że należy przygotować strategię i mechanizmy nawodnienia większej powierzchni mokradel, niż tylko te wskazane bezpośrednio w PPNW. Natomiast w Tabeli 55, w kolumnie dot. Powiązań z dokumentami planistycznymi należy dodać „Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce”.	Na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska powstaje obecnie Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce na lata 2022-2032. (Poprzednia strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce była opracowana na lata 2006-2013.) Opracowane zostaną i zawarte w niej propozycje renaturyzacji mokradel. Proponujemy, żeby PPNW nawiązywał do tego dokumentu.
5.	PPNW, rozdział 7.1. Działania mające na celu zwiększenie retencji wód, Działanie 10 i 11, załącznik 4 – Działania inwestycyjne	Grupą działań, w naszej ocenie całkowicie zaprzeczających celom PPNW jest budowa stopni wodnych i zbiorników retencyjnych na rzekach.	Wnioskujemy o usunięcie z załącznika 4 inwestycji polegających na budowie zbiorników na rzekach, w tym zbiornika Kąty-Myscowa oraz stopnia wodnego na Wiśle poniżej Włocławka.	Stopnie wodne i zbiorniki retencyjne są częścią infrastruktury związanej z rzekami uregulowanymi, ograniczają ich różnorodność przyrodniczą i naturalną retencję. Pojemność retencyjna zbiorników jest zwykle niewielka i nie mają one praktycznego znaczenia ani dla ograniczania zjawisk suszowych (wody z małych zbiorników zaporowych nie da się z reguły efektywnie wykorzystać do nawadniania), ani do ograniczania powodzi (pojemność rezerwowa jest bardzo mała i zbiorniki takie wypełniają się bardzo szybko). Zdajemy sobie sprawę, że są sytuacje, gdy spiętrzenie uregulowanej rzeki za pomocą jazu jest jedynym sposobem by podnieść poziom wód podziemnych w dolinie, jednak nie jest to jednoznaczne z tworzeniem zbiorników wody powierzchniowej kosztem utraty funkcjonowania ekosystemów rzecznych. Znacznie większe ilości wody można zgromadzić w naturalnej dolinie rzecznej, dzięki (przynajmniej częściowej) renaturyzacji koryta i spowolnieniu spływu wody oraz likwidacji rowów w nadrzecznych mokradłach.

RETENCJA

ZATRZYMAJ WODĘ!

<p>PPNW, rozdział 7.1. Działania mające na celu zwiększenie retencji wód, Działanie 10 i 11, załącznik 4 – Działania inwestycyjne</p>	<p>Wśród działań inwestycyjnych wskazano też inne, które nie przeciwdziałają niedoborowi wody, ale służą realizacji innych celów, jak rozwój żeglugi śródlądowej, czy turystyka. W załączniku wskazano także kilka inwestycji, polegających na regulacji rzek, co jest sprzeczne z założeniami PPNW. Proponujemy usunięcie ich z załącznika 4, jako nieadekwatnych dla PPNW.</p>	<p>Wnioskujemy o ponowne przeanalizowanie inwestycji z załącznika 4 i usunięcie z Programu inwestycji, które nie są zbieżne z celami PPNW, lub z nimi sprzeczne, jak np. Odbudowa zabudowy regulacyjnej rzeki Odry - przystosowanie do III klasy drogi wodnej, na odcinku od miejscowości Ścinawa do ujścia Nysy Łużyckiej – ETAP II; Modernizacja 3 długich śluz pociągowych z ich awanportami i sterowaniami na stopniach wodnych: Januszkowice, Krapkowice i Opole, oraz rewitalizacja śluz krótkich dla ciągłości żeglugi śródlądowej - przystosowanie Odry do III klasy drogi wodnej; Przebudowa rzeki Węgierka w km 9+700 - 20+650 wraz z budową jazu, gm. Przasnysz; Regulacja Białej Strugi od km 1+700 do km 9+170.</p>	
---	--	--	--

* PPNW (Program przeciwdziałania niedoborowi wody) lub Prognoza OOŚ